

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП

ТП - ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО ТЕРВЕЛ

9450 гр.Тервел обл.Добрич ул."Св.Св. Кирил и Методий" №10, тел.05751/ 22-71 факс: 20-24 e-mail: dgs.tervel@dpshtumen.bg

Утвърдил: /П/ по чл59 от ЗЗЛД , Дата: **05.02.2024 г.**

/инж. Георги Ботев - Директор/

ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ МОНИТОРИНГА НА ТП "ДЛС ТЕРВЕЛ" ЗА ПЕРИОДА ОТ 01.01.2023 г. ДО 31.12.2023 г.

съгласно спазване на изискванията на индикатор 8.3.1 от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България

1. Финансов план на стопанството

Финансов резултат

Постигнатия финансов резултат за 2023 г. се дължи на добрата организация на дейностите на стопанството. Изпълнени са голяма част от планираните приходи. Ръководството на стопанството развива дейността спазвайки принципи за минимизиране на риска - следва гъвкавост в договорните отношения с контрагентите, разумна ресурсна обезпеченост, стриктно планирани инвестиции, на които се прави предварителна оценка по отношение наличието на съществена несигурност, с цел устойчивото и стабилно развитие на ДЛС Тервел.

2. Социални споразумения

Поддържа се регистър на получените оплаквания, жалби и сигнали за разрешаване на спорове свързани с правата на собственост и ползване, правата на работещите и местните общности. За изминалата година има постъпила 1 жалба за унищожени посеви от дивеч, като за целта е изготвена заповед и извършена проверка на терен със съставяне на констативен протокол.

Разработени са Вътрешни правила за разрешаване на спорове, свързани с правата на собственост и ползване, правата на работниците и местните общности в ТП ДЛС Тервел, Политика срещу корупцията и сродни на нея явления, Вътрешни правила за защита на лицата подали сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси, Вътрешни правила за процедиране със сигнали, свързани с различните форми на дискриминация. Запознати са всички заинтересовани страни, като документите са качени на сайта на стопанството или информационното табло в административната сграда на управлението или във вид на проведени обучения на служителите.

3. План/програма за обучение и квалификация на персонала;

Изготвена е програмата за обучение през 2023 г. Във връзка с нея са проведени обученията на служителите през годината.

След всяко обучение се съставят протоколи, които удостоверяват присъствието на обучението на служителите.

4. Здравословни и безопасни условия на труд вкл. на работниците на подизпълнителите;

Проведени са обучения и инструктажи за здравословни и безопасни условия на труд на целия персонал на стопанството.

Служителите и работниците редовно се инструктират срещу подпис в инструктажни книги или проверовъчни листове. Служители на стопанството провеждат инструктаж на работниците на фирмите изпълнители при въвеждане на всеки нов обект.

Няма извършени проверки от страна на инспекцията по труда.

5. Незаконни / нерегламентирани дейности в горите

На територията на ТП ДЛС Тервел редовно се извършват проверки по охрана на горите. През годината се правят шестмесечни ревизии по охранителни райони, като се изготвят протоколи за извършените проверки и констатираните несъответствия. От извършените проверки през 2023 г. служителите на стопанството са съставели 29 бр. акта на нарушители.

6. Изпълнение на горскостопанския план

Заложените дейности по ЛКМ са изпълнени:

- Залесяване - през 2023 г. залесяването е изпълнено на 462% спрямо средногодишното по ГСП и 100% спрямо разчета за годината.
- Почвоподготовка – през 2023 г. почвоподготовката е изпълнена на 462% спрямо средногодишното по ГСП и 100% спрямо разчета за годината.
- Попълване на култури – извършено е на 37% спрямо разчета за едногодишния период.
- Отглеждане на култури – през 2023 г. е извършено отглеждане на 124% спрямо разчета за годината.
- Отглеждане млади насаждения - осветления са изпълнени на 106% спрямо средногодишното предвиждане по ГСП и 88% спрямо разчета за годината;
- Подпомагане на естественото възобновяване - извършено на 184% спрямо средногодишното предвиждане по ГСП и 88% спрямо разчета за едногодишния период;
- Маркиране на лесосечен фонд 2024 г. - през 2023 г. изпълнението на този показател е на 100%;
- Поддръжка на минерализовани ивици - наличните такива са почистени 2 пъти през годината
- Лесозащита – изпълнено на 206 % от годишния разчет

7. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството

Разпределението на горските територии по видове собственост е следното:

вид собственост	Общо				в т.ч. Горски територии		в т.ч. Земеделски територии	
	обща площ ха	%	в т.ч. залес. площ ха	%	обща площ ха	%	обща площ ха	%
Държавна	13190,1	86,6	12225,1	85,7	12987,7	99,9	202,4	12,0
Общинска	189,0	1,0	189,0	1,3	-	-	189,0	8,5
Частна на физ. лица	110,3	0,7	110,0	0,8	17,0	0,1	93,3	4,2
Частна на юридически лица	18,4	0,1	17,3	0,1	1,1	-	17,3	0,7
Врем. стоп. от общината	1727,7	11,6	1727,7	12,1	-	-	1724,6	77,5
Всичко	15235,5	100,0	14269,1	100,0	13005,8	100,0	2226,6	100,0

8. Здравословно състояние на гората

През годината са спазени изискванията за повеждане на фитосанитарно обследване състоянието на гората. Нападенията от листогризещи насекоми вредители не се наблюдават, не са наблюдавани огнища с каламитетно развитие на насекомни вредители

Сигнални листи се регистрират в информационната система на ИАГ. Периодично получаваме указания от Лесозащитна станция - гр. Варна(ЛЗС), за сроковете и начина за борба с вредителите и имаме готовност за своевременна реакция.

9. Ползване/добиви и горскостопански дейности

Добив и реализация:

Реализацията на дървесината по видове процедури е както следва:

Вид процедура	Отчет с натрупване за 2023 година в куб.м.
Продажба на стояща дървесина на корен	7150
в.т. Продажба по дългосрочни договори	4622
Пряко и по ценоразпис, в т.ч. ел.търг и действително добито	15199
По чл. 193	539
За нуждите на ТП	70
Общо	22959

Средният годишен добив е посочен в ГСП - том 1 и включва подробно описание на лесовъдската система, видовия състав, вид месторастене, почвен тип, възобновяване и др. Тези данни се използват за изчисляване на максималния устойчив добив и планиране на лесовъдските дейности. Сортиментира се по сортиментни таблици с програмен продукт „SORT”.

Движение на сертифицирани и несертифицирани горски продукти:

На територията на стопанството има продадена несертифицирана дървесина. На всички превозни билети и фактури от продадените сертифицирани продукти се изписва номера на сертификата и категорията на материалите. Документите, удостоверяващи продажбата на сертифицирана дървесина се съхраняват от специалиста-лесовъдство по дърводобива и в счетоводството на стопанството.

Технология на сеч, използвани машини и екипировка:

Маркирането на дърветата за сеч, вида сортимент, подготовката на отделите, карнет-описите и технологичните планове за сечите се изготвят от маркиращите лесовъди на стопанството с лесовъдско образование. Документацията, придружаваща добива на дървесина се съгласува и одобрява по надлежния ред

Процедурата за избор на изпълнител е съгласно Наредбата за условията и реда за възлагане на изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.

Лесокултурна дейност:

- Залесяване - 171 дка:
- Почвоподготовка и почистване – 171 дка
- Отглеждане на горски култури (от 1 до 3 пъти през годината) - 1161 дка
- Попълване – 26 дка
- Отгледни сечи (осветления) - 731 дка.
- Подпомагане на естественото възобновяване (ПЕВ) - 3006 дка.
- Лесозащита – 512 дка
- Маркиране на ЛФ 2024 г. – 29692 м³ стояща маса.
- Поддръжка на минерализовани ивици – 2500 лм, които са опреснени два пъти, общо отчетени 5000лм

Охрана на горите:

Територията на стопанството е разделена на 2 бр. ГСУ и 12 бр. охранителни участъци. Първи ГСУ „Тервел-Север“ и Втори ГСУ „Тервел-Юг“:

Осигуряване на денонощна охрана на държавната горска територия в ТП ДЛС Тервел, която се извършва основно от горски стражари и автомобили с висока проходимост, като при необходимост се включват и всички останали мобилни групи. Горските стражари са оборудвани с необходимите мобилни средства за комуникация.

Организиран ловен туризъм и ловностопанска дейност:

На територията на ТП ДЛС Тервел се извършва организиран ловен туризъм и ловно-стопанска дейност. Държавни ловностопански райони в стопанството са „Къостата“, „Данкулак“ и „Сърната“. Предоставени ловностопански райони са обединени в „Ловнорибарско сдружение Тервел“. Таксацията и отстрела за 2023 г. са качени на информационната система – System.iag.

При анализиране на данните и изготвяне на таксацията и проекто-плана за ползване се взема в предвид и постоянните наблюдения от служителите на стопанството. От 2015 г. ДЛС Тервел разполага с камери за видеонаблюдение, чието позициониране в държавните ловни райони помага съществено, както за охраната, така и за реални оценки на дивеча в денонощните наблюдения

Странична дейност:

Продуктите, предмет на странична дейност са за удовлетворяване потребностите на местното население. Дейността включва основно продажби на билки, плодове, предоставяне площи за пчелини и паша:

Недървесни горски продукти	Мярка	Количество за 2023 г.
Цветове		
обикновен глог	кг	12000
липа (сребролистна и едрolistна)	кг	12500
бял бъз	кг	
слез	кг	
Листа		
коприва	кг	10000
липа	кг	1500
Плодове		
обикновен глог	кг	
орех	кг	
Стрък		
дяволска уста	кг	
мащерка	кг	
равнец	кг	
жълт кантарион	кг	
камшик	кг	

10. Гори с висока консервационна стойност

За ГВКС на територията на ТП ДЛС Тервел има изготвен подробен доклад от извършения мониторинг.

Введена е система за мониторинг на ГВКС. Мониторинга се извършва от теренните служители при ежедневната им работа съгласно изискванията на доклада за ГВКС.

Резултатите от извършения мониторинг в горите с висока консервационна стойност /ГВКС/ на територията на ТП „ДЛС Тервел“ показват, че насажденията в обособените ВКС са в добро здравословно състояние, дължащо се на добрите практики на правилното поддържане и стопанисване на горите.

11. Представителни образци от естествени горски екосистеми

Представителните образци на екосистемите са определени след извършване на теренни проверки съгласно Ръководството за определяне на ГВКС и са показани в Доклада на горите с висока консервационна стойност.

12. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда

Горскостопанските дейности са съобразно опазването на биоразнообразието и повишаване на природните ценности и ресурси. Основните използвани лесовъдски системи за подобряване на процесите на възобновяване в горите на територията на стопанството са подпомагане естественото възобновяване в зрелите гори. Не е наблюдавано разпространение на инвазивни видове, с изключение в горските култури.

През изминалата година няма настъпили промени и изменения на нивата на флората и фауната вследствие настъпили биотични, абиотични или други фактори. Няма регистрирани и възникнали повреди от природни бедствия, както и нанесени негативни въздействия върху водните ресурси вследствие на проведените горскостопански дейности.

При извеждане на самите дейности не е наблюдавана почвена ерозия, уплътняване или замърсяване на почвите.

Не е допусната неоправдана загуба или похабяване на дървесина.

Състоянието на постоянните и временни горски пътища е добро. С цел недопускане на влошаване на пътната инфраструктура е забранен извоза на дървесина във влажно време и мокра пътна настилка. Това се явява основно средство и мярка за подобряване и намаляване на отрицателното въздействие както и увеличаване контрола от страна на ТП ДЛС „Тервел“ при движението на моторни превозни средства извършващи дърводобивни дейности. Достъпът и движението по ДГТ се контролира с издаване на разрешителни за достъп на всяко МПС. Вследствие предприетите мерки при извеждане на самите дейности не се наблюдава нарушение на целостта на терена, почвена ерозия, както и неоправдана загуба на дървесина. За случаите, когато терена бива нарушен са предприети мерки за възстановяване на повредените пътища от страна на фирмите изпълнители.

На територията на ТП ДЛС Тервел наличие на отпадъци в горските територии се наблюдава в определени критични райони, в близост до населените места.

13. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда

Няма настъпили промени в обществените нагласи спрямо горските ресурси и дейности.

ТП ДЛС „Тервел“ провежда срещи с местните общности във връзка с изпълнение на горско стопанските мероприятия и по отношение стопанисване на горите.

Местното население е запознато с дейностите по охрана на горите, защита и опазване от пожари, както и от извършването на залесителни мероприятия на територията на стопанството.

С важно социално и икономическо значение за горите намиращи се на територията на стопанството е продажбата на дървесина като дърва за огреви други недървесни продукти за местното население, в това число:

- Снабдяване с дърва на местното население чрез предоставяне на списъци от кметовете на населени места;
- Разрешава се пашата на селскостопански животни в горските територии, с изключение на отделите забранени съгласно издадената заповед на Община - Тервел;
- Осигуряват се площи за постоянни и временни пчелини;

- Осигурен е достъп до ДГТ за събиране на гъби, билки, плодове и други недървесни продукти за собствени нужди в определените от закона количества; Горските заслони, чешми, и кътове за отдих са отворени за свободен достъп на населението.

14. Промени в околната среда

През края на 2023 г. в обхвата на дейност на ТП ДЛС Тервел са установени природни явления с биотичен и абиотичен характер, които са отчетени в началото на тази година, но са на по-малки площи, разпръснати в стопанството.

Извършения мониторинг се осъществява на база систематизирани и дългосрочни наблюдения на елементите на биоразнообразието съпроводено със събиране, обработка и съхраняване на данни. През 2023 г. в местообитания на застрашени, изчезващи и ендемични растения няма настъпили промени. На база общите наблюдения към момента не може да се направи обстоен анализ на популациите.

Здравословното състояние на горите е добро.

Анализ на резултатите от мониторинга:

Като цяло за територията на стопанството ясно се очертава тенденцията за запазване на територията, подобряване състоянието на горите, видовия състав, увеличение на запаса и прираста от горите в района на ТП „ДЛС Тервел“.

За 2023 г. горите и горските територии стопанисвани от ТП „ДЛС Тервел“ са в много добро здравословно състояние, дължащо се на опита и прилагането на полезните практики, както и на подходящи и навременни лесовъдски мероприятия, с цел поддържане и стопанисване на добри гори. От голямо значение е добрата охранна дейност на стопанството и превантивните мерки срещу пожари, браконьерски набези и незаконна сеч.

Разбирането и подкрепата, която стопанството получава от местните общности, институциите и потребители на дървесина, финансовите резултати и това, че покриваме изискванията на сертифициращата организация ни дава основания да смятаме, че избраната посока на развитие е правилна и взаимноизгодна за всички заинтересовани страни

Данните от извършеното проучване за периода от м. януари до м. декември 2023 г. и прилагане принципите на устойчивото изпълнение на биологичните ресурси и опазването на биоразнообразието в стопанството показват, че не са констатирани пропуски по отношение стопанисването на горите, попадащи в гори с висока консервационна стойност.

Прилаганите лесовъдски системи и дейности в горите, благоприятстват за осигуряването на основните функции като защитени територии, гори във фаза на старост, противоерозионни гори, и др., както и гори създадени върху нелесопригодни площи.

Стремежът е към преодоляване на негативното влияние и изменение на климата, което в последните години е доста динамично и запазване на биоразнообразието и устойчивостта на екосистемите. Многофункционалното управление начин за постигане на максимални резултати.

*Изготвил: /П/ по чл59 от ЗЗЛД
инж. Тодор Тодоров
Зам.директор при ТП ДЛС Тервел*

30.01.2023 г.